

**Lekebergs
kommun**

Datum:
2024-05-03

Ansvarig för revidering:
Säkerhetsstrateg

Fastställd av:
Kommunchef

Ansvarig tjänsteperson:
Säkerhetsstrateg

Diarienummer:
KS 24–253

Regler för lokalt brottsförebyggande råd

Verksamhetsområden för brottsförebyggande
arbete

Policy

Program

Plan

Riktlinje

>Regler

Innehållsförteckning

<i>Verksamhetsområden för brottsförebyggande arbete</i>	<i>1</i>
Inledning.....	3
<i>Syfte</i>	<i>3</i>
<i>Brottstriangeln</i>	<i>4</i>
<i>SARA-modellen.....</i>	<i>5</i>
<i>Samverkansprocessen och kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete</i>	<i>6</i>
<i>Preventionsstjärnan</i>	<i>7</i>
<i>Risk och skyddsfaktorer.....</i>	<i>7</i>
<i>Social och situationell prevention</i>	<i>7</i>
Prioriteringar för ett systematiskt arbete i BRÅ	8
1. <i>Lägesbild (EST och lokal lägesbild)</i>	<i>8</i>
2. <i>Lokalt förebyggande arbete</i>	<i>9</i>

Inledning

Reglerna tar utgångspunkt i *Lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete* som trädde i kraft den 1 juli 2023 och i det nationella brottsförebyggande programmet *Tillsammans mot brott*. Under 2024 kom strategin *Barriärer mot brott*. Fokus för strategin är sociala brottsförebyggande insatser, där syftet är bland annat att förebygga att barn och unga involveras i kriminella nätverk och annan brottslighet. Reglerna tar även avstamp i andra kommunala styrdokument, såsom Hållbarhetsprogrammet och ANDTS-programmet.

Det finns riktlinjer för det lokala brottsförebyggande rådet i Lekebergs kommun (Riktlinjer för lokalt brottsförebyggande råd, KS 24-318), vilka beskriver strukturen (sammansättning och arbetsordning) för det brottsförebyggande rådet (BRÅ). Dessa regler styr det operativa arbetet i det brottsförebyggande rådet som utförs av tjänstepersoner.

BRÅ har sedan tidigare utgått från en samverkansöverenskommelse för åren 2022–2025, där det tydligt framgår vilken samverkan som kommunen och Polisen ska ha i det brottsförebyggande arbetet.

Syftet med överenskommelsen är att:

- Öka kommunens attraktionskraft i form av trygghet
- Minska brottsligheten
- Lokalt förankra polisverksamheten och det lokala brottsförebyggande arbetet i kommunen utifrån en gemensam lägesbild med en tydlig ansvarsfördelning

Utöver sammanverkansöverenskommelsen finns det kommunala riktlinjer, program och planer som ligger till grund för det brottsförebyggande arbetet, bland annat:

- Riktlinjer för lokalt brottsförebyggande råd (KS 24–318, Antaget X)
- Hållbarhetsprogrammet (KS 21–679, Antaget 2022-06-13)
- ANDTS-strategi med tillhörande handlingsplan (KS 21–608, Antaget 2023-10-26)
- Andra relevanta styrdokument

Syfte

Syftet med reglerna är att Lekebergs kommun genom BRÅ ska bidra till ett aktivt brottsförebyggande arbete.

Brottstriangeln

Brottstriangeln ligger till grund för Lekebergs kommuns och Polismyndighetens samverkan. Enligt brottstriangeln måste tre huvudsakliga förutsättningar vara uppfyllda för att ett brott ska kunna uppstå: en motiverad gärningsperson, ett lämpligt objekt eller offer för brottet och avsaknad av formell och informell kontroll, till exempel låg risk att bli upptäckt eller svaga sociala band.

Brottsförebyggande åtgärder ska därför riktas mot en eller flera av dessa förutsättningar, eftersom sannolikheten för att brott ska begås minskar om någon av förutsättningarna saknas. Exempel på åtgärder kan vara att minska motivationen hos en person att begå brott eller att begränsa tillgängligheten till eller stärka skyddet av lämpliga brottsobjekt eller brottsoffer.

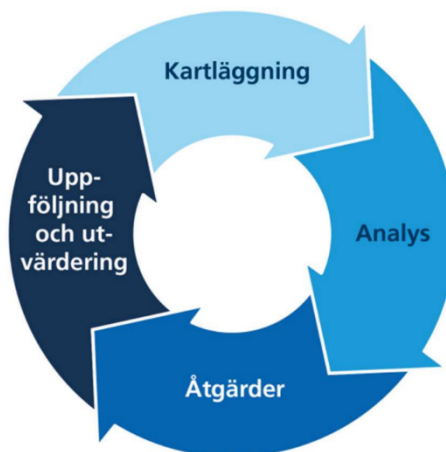

(Källa: Polismyndighetens strategi för det brottsförebyggande arbetet, 2022)

SARA-modellen

Ett problemorienterat arbetssätt ska integreras i all brottsförebyggande verksamhet, kommunövergripande. Arbetet ska planeras utifrån lägesbilder och orsaksanalyser. SARA-modellen används i det polisiära arbetet. SARA-modellen innehåller fyra steg som är att:

- kartlägga problembilden och identifiera ett specifikt återkommande problem
- analysera problemet för att få en bild av orsakerna
- inventera vilka metoder som kan tillämpas och besluta om genomförande av åtgärder
- följa upp och utvärdera arbetssätt och effekter såväl under som efter genomförandet.

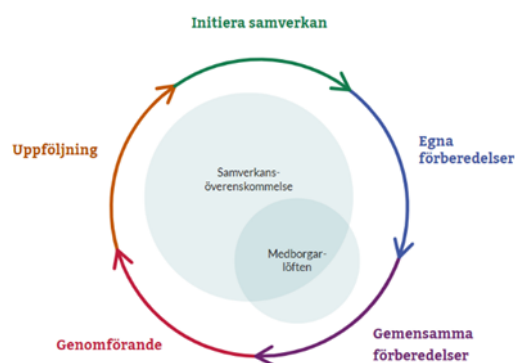

(Källa: Polismyndighetens strategi för det brottsförebyggande arbetet, 2022)

Stegen i modellen behöver ofta repeteras och kompletteras då ny kunskap skapas under arbetets gång. Genomförande av åtgärderna och de sammantagna effekterna ska följas upp för att kunna återföras och användas för inriktning och samordning av kommande verksamhet.

Samverkansprocessen och kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete

Samverkan i brottsförebyggande arbete kan med fördel utgå från lokala lägesbilder och beskrivas som ett kretslopp med fem steg i vilka arbetet initieras, planeras, genomförs och följs upp för att sedan starta igen. De olika stegen är inte helt avgränsade, och det är inte alltid ett tydligt flöde från ett steg till ett annat. Ny information eller nya förhållanden kan innebära att tidigare steg behöver göras om och att processen behöver backa.

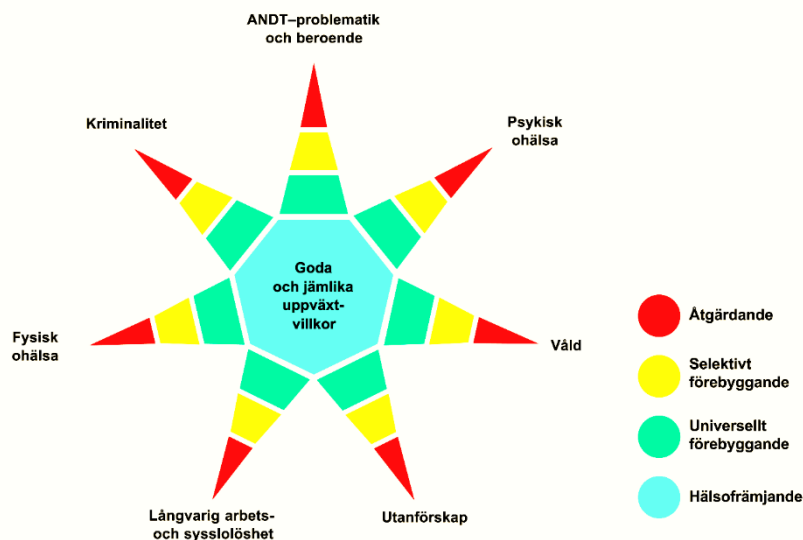
(Källa: Brottsförebyggande rådet, 2023)

Ett kunskapsbaserat brottsförebyggandearbete utgår från den lokala lägesbilden och utformas utifrån evidens- och erfarenhetsbaserade metoder. Detta kan förklaras som att arbeta systematiskt och strukturerat mot brottsproblem.

- Grundar sig på kunskap om brottsproblemets omfattning, struktur och utveckling.
- Utgår från analys av möjliga bakomliggande orsaker till brottsproblemet.
- Är riktat mot orsakerna till brottsproblemet.
- Består av insatser som är, så långt det går, beprövade eller utvärderade.
- Är återkommande reviderat utifrån uppföljning eller utvärdering.

Preventionsstjärnan

Preventionsstjärnan är ett sätt att illustrera hur olika närliggande och förebyggande frågor är sammanlänkade med varandra genom gemensamma risk- och skyddsfaktorer men också utifrån gemensamma insatser på olika nivåer.

(Källa: Region Örebro län (modifiering av Länsstyrelsens Stockholm preventionsstjärna)

Risk och skyddsfaktorer

En skyddsfaktor är en faktor som stärker och skyddar mot uppkomst av problematik, ohälsa eller sjukdom. En persons hälsa eller situation är starkt förknippad med ett antal skyddsfaktorer, det vill säga ju fler skyddsfaktorer desto bättre hälsa eller mindre risk för problematik. En riskfaktor däremot är en indikator som påtalar ökad risk för att en person ska drabbas av problematik, ohälsa, sjukdom, skada eller utveckla ohälsosamt beteende. Skydds- och riskfaktorer kan vara biologiska, sociala, ekonomiska eller miljömässiga.

Social och situationell prevention

I det brottsförebyggande arbetet är det viktigt att arbeta med både situationell och social brottsprevention. Situationellt brottsförebyggande arbete handlar om att förhindra eller försvåra att brott begås genom att förändra den aktuella platsen eller situationen där brott kan begås. Social brottsprevention handlar om att minska individens benägenhet att begå brott. Det kan bland annat handla om samverkansgrupper kring barn och unga, som arbetar med risk- och skyddsfaktorer.

Prioriteringar för ett systematiskt arbete i BRÅ

Tillhörande respektive prioritering finns konkreta aktiviteter som ska genomföras under 2024–2025.

Nedan följer prioriteringar för brottsförebyggande arbete som utgår från BRÅ. Utöver detta sker ytterligare brottsförebyggande arbete i kommunen som inte alltid behöver vara tydligt sammanlänkat till BRÅ.

1. Lägesbild (EST och lokal lägesbild)

I Lekebergs kommun används EST, effektiv samordning för ökad trygghet, för att få en systematisk lägesbild över händelser i kommunen. Kommunen utgår också från en lokal lägesbild samt mätningar av narkotika i avloppsvattnet.

EST, effektiv samordning för ökas trygghet

Aktiviteter	Ansvar
Sammanställning av lägesbild månadsvis	Säkerhetsstrateg tillsammans med polis
Verksamhetsspecifik lägesbild för BRÅ	Förvaltningschefer/VD för bolag
Rapportera lägesbilderna för BRÅ	Säkerhetsstrateg tillsammans med polis

Lokal lägesbild

Aktiviteter	Ansvar
Sammanställning (årligen) av den lokala lägesbilden	Säkerhetsstrateg tillsammans med representant från Sydnärkes folkhälsoteam
Rapportera den lokala lägesbilden för BRÅ	Säkerhetsstrateg tillsammans med representant från Sydnärkes folkhälsoteam

Narkotika i avloppsvattnet

Aktiviteter	Ansvar
Strategiskt ansvar för insamling av provresultat	ANDTS-samordnare

Delta på möten kring avloppsmätningarna	ANDTS-samordnare
Presentera resultaten för BRÅ och andra berörda	ANDTS-samordnare

2. Lokalt förebyggande arbete

Lekebergs kommun ska arbeta med dokumentation av problembild /otrygghetsbild (DAP/DAT), vilket är en modell med syftet att ta fram prioriterade insatsområden, genomföra orsaksanalys samt samverka inom områdena.

DAP/DAT

Aktiviteter	Ansvar
Identifiera problembild att fokusera på framåt i BRÅ	BRÅ
Genomföra DAP/DAT (som utgår från SARA-modellen) vid problembild	Polis, säkerhetsstrateg tillsammans med andra utvalda
Sammansättning av arbetsgrupp	Förvaltningschefer/VD för bolag